

Шляхи створення, підтримання та нарощування воєнно-економічного потенціалу держави

Микола Ткач ^A; Анатолій Лойшин ^B; Ігор Кулініч ^C;
Анатолій Поліщук ^D

Received: June 2, 2020 | Revised: June 15, 2020 | Accepted: June 30, 2020

DOI: 10.33445/sds.2020.10.3.10

Анотація

Стаття є цікавою для фахівців, як в економічній так і в оборонній сферах, які займаються дослідженням питань щодо забезпечення воєнно-економічних потреб держав, як в мирний, так і у воєнний час. Метою статті є визначення місця воєнно-економічних потреб в загальній структурі потреб держави та країни в цілому. Поставлене наукове завдання вирішувалося шляхом визначення сутності, структури та динаміки змін воєнно-економічних потреб держави. В процесі досягнення мети дослідження використані наступні методи наукового пізнання: аналізу, синтезу, індукції, дедукції, системного підходу, історичної аналогії. Проведений аналіз джерел свідчить, що питанням оцінки воєнно-економічного потенціалу та забезпеченню воєнно-економічних потреб держав у світі приділяється все більше уваги. На думку авторів це пов'язано зі збільшенням загальних світових оборонних видатків і як наслідок сукупної світової воєнної могутності. В статті наведено структуру воєнно-економічних потреб, їхню динаміку у часі, їхній вплив на розвиток воєнної економіки країни. Показано залежність воєнно-економічних потреб від воєнно-економічного потенціалу держави та сформовано основні заходи державного рівня, які безпосередньо впливають на рівень воєнно-економічного потенціалу держави.

Ключові слова: економічний потенціал, воєнний потенціал, воєнно-економічний потенціал, воєнно-економічні потреби, економічна могутність, воєнна могутність.

Постановка проблеми

Основною функцією держави є забезпечення національних інтересів серед яких в тому числі і забезпечення безпеки громадян та їхнього права на самореалізацію. Одним із державних інструментів, який дозволяє забезпечити безпеку у воєнному відношенні є збройні сили. Для створення ефективної воєнної системи державі необхідні певні ресурси – людські, матеріальні, фінансові. Ці ресурси є частиною економічного потенціалу або воєнно-економічним потенціалом (ВЕП) держави

адже його частка через певні механізми розподіляється саме на забезпечення обороноздатності. Слід зазначити, що в мирний час частка економічного потенціалу яка спрямовується на воєнні потреби є такою щоб забезпечити покриття мінімальних воєнних потреб та дозволити підтримання існуючого воєнного потенціалу. Що стосується воєнного часу, то умови кардинально змінюється і вже значна частина економічного потенціалу спрямовується на воєнні потреби. Це пов'язано з тим, що саме

^A Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, Україна, начальник кафедри оборонного менеджменту, к.т.н., e-mail: nysck1985@ukr.net, ORCID: 0000-0002-8832-1268

^B Національний університет оборони України, ад'юнкт кафедри економіки та фінансового забезпечення, e-mail: aloishyn@gmail.com. ORCID: 0000-0003-2769-9336

^C Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, Україна, старший науковий співробітник центру імітаційного моделювання, e-mail: kulinich_28@ukr.net

^D Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, Україна, викладач кафедри оборонного менеджменту, e-mail: avalonanatoly@gmail.com

під час війни воєнно-економічні потреби зростають в рази і держава змушена задля забезпечення національної безпеки їх задовольняти.

Задля ефективного забезпечення воєнно-економічних потреб (ВЕПтр) держави, як в мирний, так і у воєнний час, необхідно чітко

розуміти їхню структуру та складові, а також їхнє місце у загальній структурі суспільних потреб. Ще однією важливою задачею є визначення залежності ВЕПтр від ВЕП держави адже саме ВЕП є основою для забезпечення воєнних потреб.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Аналіз існуючих досліджень показує, що питанням розвитку воєнно-економічного потенціалу, оцінці воєнної могутності (національної могутності) держав, дослідженням залежності воєнно-економічних потреб від особливостей національної економіки та його впливу на економіку присвячено велику кількість наукових праць. Інтерес до цих питань поступово збільшується по всьому світу, що говорить про їхню актуальність. До основних публікацій можна віднести наступні: Гількова О. (в контексті

дослідження питань воєнно-економічного потенціалу сучасних держав); Буравльов А. (щодо оцінки воєнно-економічного потенціалу держави); Грегорі Ф., Джонс Ж. (щодо оцінки національної могутності); Сонгфен В. (дослідження факторів національної могутності); Кнор К. (досліджуються питання воєнного потенціалу держави); Ольшевський В. (щодо залежності ВЕП від взаємодії воєнної, воєнно-економічної та економічної стратегії держави) та ін.

Постановка завдання

Не дивлячись на таку прискіпливу увагу до вказаного питання з боку науковців, існує необхідність в узагальненні існуючих напрацювань з метою подальших досліджень та розвитку науки в даній галузі.

Метою статті є формування структури та складу воєнно-економічних потреб держави,

визначення їхнього місця в загальній системі суспільних потреб, дослідження закономірностей змін динаміки воєнно-економічних потреб в залежності від зміни воєнно-політичної обстановки та їхньої залежності від воєнно-економічного потенціалу держави.

Виклад основного матеріалу

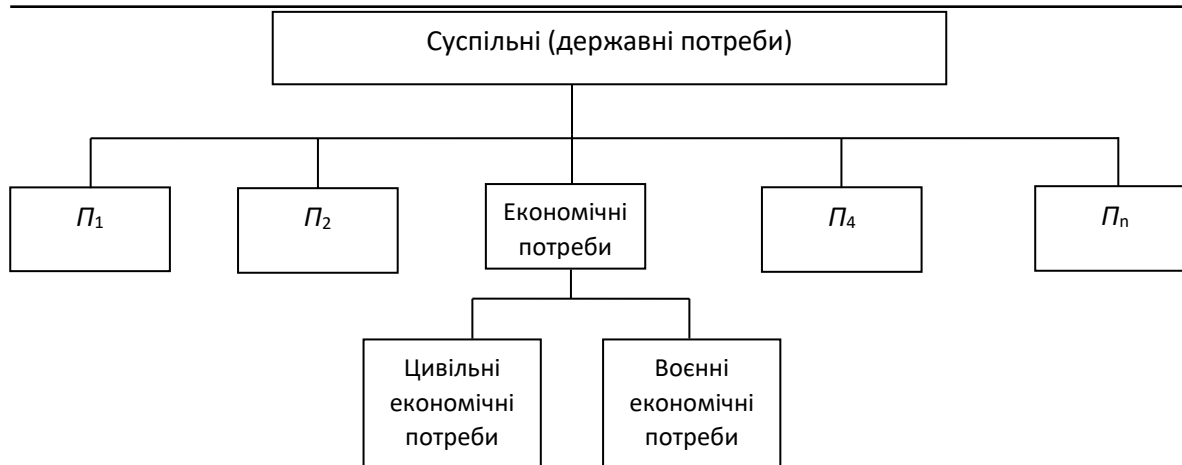
Одним із обов'язкових початкових етапів у дослідженнях складних наукових теоретичних проблем які мають прикладне (практичне) значення, а саме дослідження з питань національної безпеки (НБ), воєнної безпеки (ВБ), воєнно-економічної безпеки (ВЕБ), економічного, воєнного та ВЕП держави, повинно бути усвідомлення того, що основою для розвитку суспільства та держави, перш за все, є задоволення суспільно-необхідних, життєвоважливих потреб.

У філософському розумінні потреби, що проявляються як усвідомлення необхідності у будь-чому людини, суспільства, держави,

представляють собою складну динамічну систему. Розрізняють потреби біологічні (природні) і матеріальні, соціальні і духовні, індивідуальні і колективні та інші [1]. Складовою частиною суспільних потреб, задоволення яких пов'язано із виробництвом – є економічні потреби.

В наукових працях [2, 3] економічні потреби прийнято розділяти на цивільні економічні потреби (ЦЕПтр) та ВЕПтр (мал. 1).

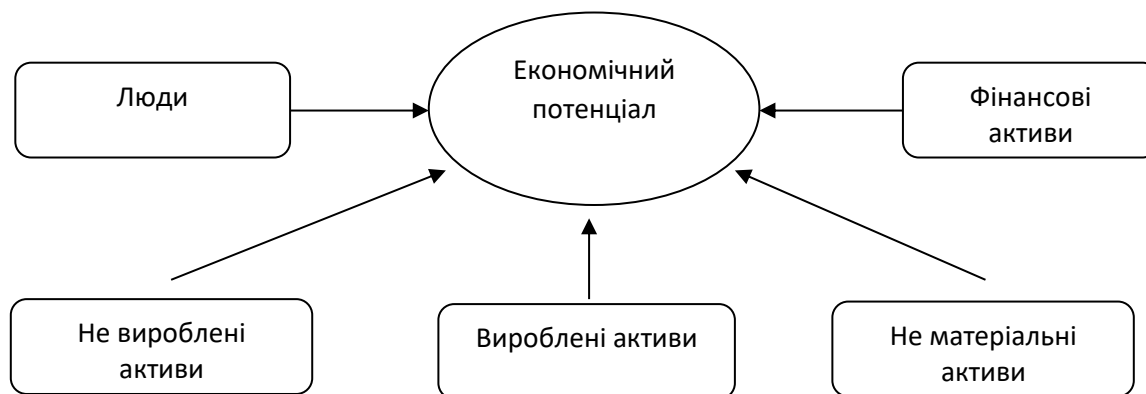
У вузькому значення ВЕПтр призначені для задоволення потреб війни (збройного конфлікту) матеріальними, людськими, фінансовими ресурсами.



Мал. 1 – Економічні потреби, як складова суспільних (державних) потреб

В широкому розумінні ВЕПтр поєднують всю сукупність потреб, виражених у економічних показниках, необхідних для забезпечення воєнної безпеки держави, для збройного захисту її національних інтересів. Слід зазначити, що ВЕПтр держави існують і в мирний час, адже для підтримання існуючого ВЕП, з метою адекватного реагування на існуючі та майбутні загрози у воєнному відношенні, держава змушена розподіляти

частину економічних ресурсів саме на їх задоволення. Економічний потенціал (ЕП) держави є основою для формування ВЕП і як наслідок для задоволення ВЕПтр. ЕП є складною системою з величезною кількістю підсистем та складових, кожна з яких є надзвичайно важливою, як в плані забезпечення існування суспільства, так і в забезпеченні національної безпеки (мал. 2).



Мал. 2 – Складові економічного потенціалу

До вироблених активів належать накопичені активи (основні фонди, оборотний капітал, запаси матеріальних оборотних коштів, резерви та ін.).

До не вироблених активів належать матеріальні активи (природні ресурси – земля, природні біологічні ресурси, корисні копалини, водні ресурси та ін.).

До фінансових активів відносять золотовалютні запаси, депозити, цінні папери, страхові резерви, займи, прямі інвестиції,

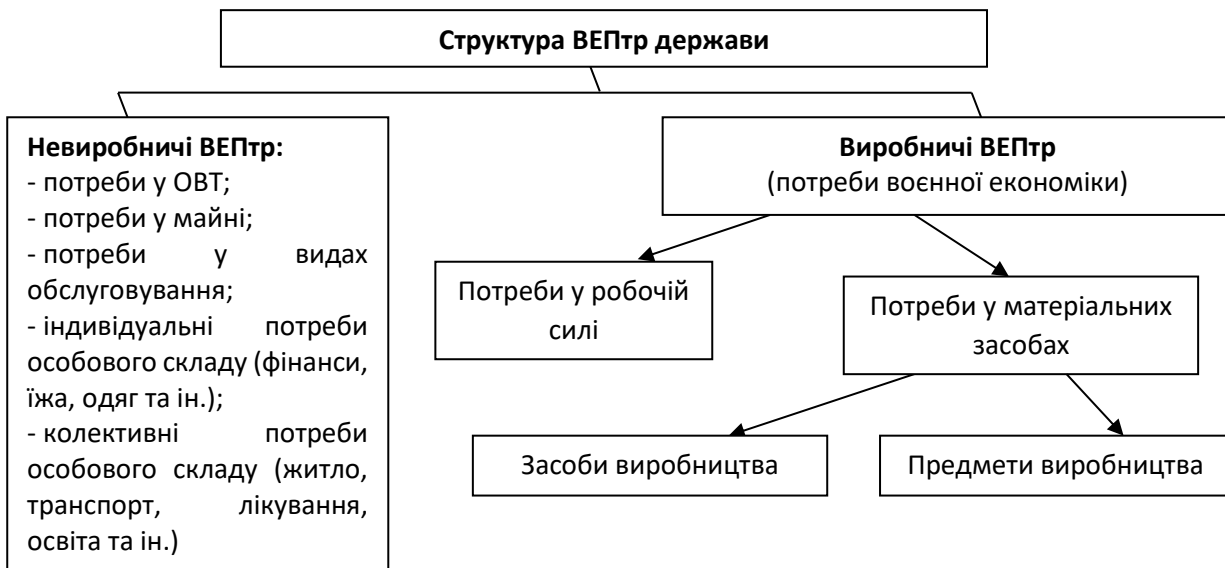
дебіторську і кредиторську заборгованість.

До нематеріальних активів відносяться об'єкти інтелектуально власності (літературні та художні твори, комп'ютерні програми, наукові відкриття, винаходи, корисні моделі, комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення, комерційні таємниці та ін.) [4].

Оскільки ВЕПтр задовольняються шляхом використання частки ЕП держави, то і їхня

структура буде аналогічною до структури загальних економічних потреб держави, але з орієнтацією на оборонну специфіку. На основі проаналізованих досліджень [5, 6] за змістом та

функціональним призначенням ВЕПтр можуть бути стисло представлені у вигляді певної структури з не виробничих та виробничих ВЕПтр (мал. 3).



Мал. 3 – Структура ВЕПтр держави за змістом та функціональним призначенням

Наведена структура ВЕПтр збройних сил та інших збройних формувань, а також воєнної економіки у матеріальних, людських та фінансових ресурсах являє собою складну та динамічну економічну систему. З плином часу змінюється потреба у ресурсах, так потреба в одних може зменшитися, але потреба в інших навпаки зрости, що залежить від розвитку воєнного виробництва, воєнної науки, воєнно-політичної обстановки та інших динамічних чинників.

Підтвердженням цьому є те, що переважна більшість розвинених держав світу збільшуючи видатки на оборону змінює пріоритети у виробництві класичного озброєння (бронетехніки, кораблів, літаків та ін.) та все більше уваги приділяють безпілотним апаратам різного класу, розвитку штучного інтелекту та іншим високотехнологічним розробкам.

У 2014 році у Міністерстві оборони США розроблено та запроваджено «Оборонну інноваційну ініціативу» (Defense Innovation Initiative, DII), яка спрямована на розвиток інноваційних видів озброєння та забезпечення переваги для США у збройних конфліктах [7]. У DII передбачено фінансування НДКР та НДР з

метою створення та доведення до серійного виробництва проривних технологій, а саме: розробка ударних та розвідувальних дронів (наземних, літальних, надводних та підводних з підвищеною тривалістю автономної роботи); нарощення можливостей ураження космічних цілей; розробка нових типів протичовнової зброї великої дальності; розроблення і впровадження мікрохвильової, магнітної та лазерної зброї; розвиток систем РЕБ; розвиток штучного інтелекту для побудови роботизованих систем управління та ін. Також, у 2020 році велика увага приділяється оновленій ядерній стратегії, яку було затверджено у 2018 році (Nuclear Posture Review, NPR) [8].

Аналізуючи у часі зміну ВЕПтр КНР можна зауважити, що вони зазнали значної зміни в порівнянні з початком 2000-х років, що пов'язано зі зміною світової воєнно-політичної обстановки та темпами розвитку технологій. До середини 2020-х років КНР планує досягти значного прогресу в посиленні своєї обороноздатності в результаті реалізації певних державних програм, пріоритетними напрямами яких є такі [9, 10]: розробка та впровадження наземних лазерних систем;

розробка балістичних ракет близької та середньої дальності; початок будівництва третього авіаносця; випробування есмінця типу 055; удосконалення можливостей міжконтинентальних балістичних ракет; впровадження всіх типів безпілотних апаратів (дронів); розвиток стратегічних атомних підводних човнів з балістичними ракетами; взяття на озброєння нового стратегічного бомбардувальника H-20 Stealth, який зможе нести авіабомби з ядерним боєзарядом та нових транспортних літаків Y-20, що суттєво покращить можливості матеріально-технічного забезпечення та перекиданню військ та озброєння та військової техніки (ОВТ).

Змінюються ВЕПтр і у Російської Федерації (РФ), але ці зміни більше пов'язані з економічною кризою та санкційним режимом запровадженим країнами-членами ЄС та США. Річні військові витрати РФ, починаючи з 2016 по 2020 рік, зменшилися на 42 % [11].

Основні пріоритети щодо переоснащення збройних сил (ЗС) РФ висвітлено в «Государственной Программе вооружений» на період 2011–2020 років (ГПВ – 2020) [12]. Відповідно до неї планувалося переозброїти ЗС РФ сучасними зразками озброєння до 2020 року на 70 %, але у зв'язку з недофінансуванням існуючої програми вже у 2017 році в РФ було прийнято ГПВ–2027 (Государственная Программа вооружений 2018 – 2027). Видатки на цю програму плануються в розмірі 19 млрд. руб., що відповідає видаткам у попередній програмі [13]. Економічні труднощі призвели до того, що РФ відмовилася в новій Програмі від таких амбіційних проектів, як розробка нових авіаносців, стратегічних бомбардувальників, есмінців, винищувачів перехоплювачів та інше.

Загальним у динаміці змін ВЕПтр є їх суттєве зростання та ускладнення їх структури, що пов'язано з постійним ростом суспільних потреб та потреб держави у забезпеченні національної безпеки та захисті національних інтересів.

Головною домінуючою тенденцією у динаміці ВЕПтр є першочергове якісне зростання обсягів і структури невиробничих ВЕПтр, яке адекватно впливає на зростання

виробничих ВЕПтр: засобах виробництва; робочої сили; продукції оборонного призначення для задоволення невиробничих ВЕПтр.

Зростання ВЕПтр стимулює розвиток НЕ та її складової ВЕ. Воєнне виробництво спонукає до розвитку інфраструктури забезпечення виробничих ВЕПтр – науки, освіти, професійної підготовки, кваліфікованої робочої сили та управлінського складу, медичного обслуговування, тощо. Що в свою чергу веде до зміни у співвідношенні (пропорціях) ВЕ/НЕ та до зростання можливостей задоволення ВЕПтр. При збереженні певного, неруйнівного для НЕ, рівня співвідношення ВЕ/НЕ цей зв'язок можна розглядати як позитивний зворотний зв'язок зростання НЕ (ВЕ) на зростання можливостей задоволення ВЕПтр.

Головною кінцевою метою розглянутих заходів із задоволення ВЕПтр є створення, підтримання та нарощування при необхідності воєнно-економічного потенціалу (ВЕП) держави, як засобу забезпечення НБ (ВЕБ) та захисту її національних інтересів.

У наукових дослідженнях [14] (воєнно-економічна) національна безпека характеризується системою потенційних можливостей держави та наводиться більше тридцяти потенціалів, які впливають на стан НБ (ВЕП) серед яких наступні:

- економічний;
- науково-технічний;
- політичний;
- соціальний;
- демографічний;
- моральний
- воєнний, та ін.

Роль різних потенціалів у формуванні НБ (ВЕБ) неоднозначна. Однак, загально визначальним є те, що економічний потенціал – це не просто один із елементів системи потенціалів, а фундамент всіх інших її складових, оскільки вони передбачають відповідного економічного забезпечення.

Одним із найважливіших складових у забезпеченні національної безпеки є воєнний компонент. Тому ВЕП розглядається як один із головних елементів підтримання воєнної могутності держави і головним об'єктом

воєнно-економічної науки. Воєнна могутність держави залишається необхідним життєво-важливим фактором забезпечення її НБ. Матеріальною основою воєнної могутності є економіка. Її можливості та спроможності задовольняти ВЕПтр втілені у такі категорії як ЕП, економічна могутність (ЕМ), воєнно-економічна могутність (ВЕМ), НМ. Їх стан, кількісні та якісні параметри, здійснюють безпосередній вплив на воєнну могутність (обороздатність) держави.

Загальновизнаною аксіомою є те, що між економічною та воєнно-економічною могутністю не обов'язково існує пряmlinійна залежність. Кожна країна має своє раціональне співвідношення, яке повинне відповідати потребам та можливостям і здатностям її економіки відтворювати та пристосовуватися в залежності від воєнно-економічних обставин. Тобто не припустимо заниження ВЕМ оскільки це веде послаблення обороноздатності, але не припустимо надмірно збільшувати ВЕМ оскільки починаючи з певного значення її, буде стримуватися розвиток економіки в цілому і в кінцевому результаті знижується обороноздатність [15].

Таким чином ВЕП – це частина економічного потенціалу, яка використовується та може бути максимально використана для задоволення воєнно-економічних (оборонних) потреб, забезпечення національної безпеки держави.

Досягнутий рівень ВЕП у порівнянні із визначеним державою пороговим рівнем ВЕП формує за допомогою механізму порівняння відхилення Δ , яке в ролі зворотного зв'язку здійснює вплив на формування ВЕПтр. Якщо досягнутий рівень ВЕП менший його порогового значення, то ВЕПтр залишається не задовільненим і потребує нарощення воєнного виробництва. Якщо досягнутий рівень ВЕП відповідає проговому значенню, то це сигнал на збереження ВЕПтр та воєнного виробництва

на досягнутому рівні для підтримання ВЕП. Якщо досягнутий рівень ВЕП перевищує порогів рівень – поштовх до зниження ВЕПтр та зменшення воєнного виробництва.

Слід зазначити, що чітко виділити єдиний інтегральний показник ВЕП – задача дуже складна та в наш час не вирішена. У зв'язку з цим в практиці наукових досліджень та прийнятих управлінських рішень використовують системи часткових показників (індикаторів).

Важливішою формулою задоволення ВЕПтр є державне оборонне замовлення (ДОЗ). Саме ДОЗ є одним із інструментів держави який дозволяє розподіляти фінансовий ресурс між його виконавцями і таким чином впливати на розвиток ВЕП. В результаті виконання ДОЗ здійснюються постачання товарів, робіт і послуг для підтримання, оновлення та нарощування ВЕП держави та забезпечення її НБ (ВЕБ).

До основних вказаних управлінських заходів, які безпосередньо впливають на рівень ВЕП відносяться:

забезпечення випереджувального розвитку фундаментальних прикладних досліджень та ДКР, що є змістом основних напрямків розвитку ОВТ на довгостроковий період [16];

глибока структурна перебудова промисловості, раціоналізація у складі НЕ (ВЕ) воєнного виробництва;

удосконалення системи управління економікою із застосуванням ринкових механізмів господарювання;

удосконалення контрактно-конкурсної основи в системі замовлень, механізмів ціноутворення із урахуванням протиріч інтересів замовника у ефективному витрачанні фінансових ресурсів і виконавця у отриманні прибутку, розвиток гнучкої системи закупівель;

розвиток оборонної промисловості з метою переходу до п'ятого технічного укладу [17].

Висновки

Проведене дослідження показує, що базою для задоволення воєнно-економічних потреб є ВЕП, який в свою чергу є похідною від економічного потенціалу держави. Саме держава через існуючі в неї інструменти

перерозподіляє частину суспільних благ на задоволення ВЕПтр, які повинні забезпечити достатній рівень воєнної могутності держави та безпеку суспільства. В той же час існує залежність між економічним благополуччям

суспільства та рівнем ВЕП держави. При збільшенні витрат на ВЕПтр зменшуються витрати на цивільні економічні потреби, а відтак відбуваються негативні процеси в національній економіці, що з часом призводить до її стагнації і як наслідок до зменшення ВЕП. Необхідно тримати баланс між величиною ВЕП та загальним ЕП держави так щоб забезпечити сталий розвиток у всіх

сферах суспільної діяльності. Досягти цього можливо за умови ефективного державного менеджменту, який здатний створювати стратегічні плани розвитку ВЕП держави, послідовно їх виконувати з оптимальним використанням існуючої ресурсної бази, адекватно реагувати на кризові ситуації та здатного передбачати потенційні загрози в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Люта Л.П. Институалізація соціальних потреб як передумова виникнення соціальної роботи. URL: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v7/i35/16.pdf>. (дата звернення: 15.06.2020 року).
2. Баскаков В.В., Гордиенко Д.В., Мошкин А.С. Военно-экономическая составляющая безопасности страны: монография. Москва: Министерство обороны Р.Ф., 2008. 211 с.
3. Актуальні питання розвитку Збройних Сил України URL: http://www.hups.mil.gov.ua/periodic-app/article/2862/zhups_2011_2_7.pdf. (дата звернення 10.06.2020 року).
4. Цивільний кодекс України: Закон України від 04.07.2013 р. №435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. Ст. 356.
5. Гількова О. Н. Военно-экономический потенциал современного государства: сущность, структура и особенности. Global economics. Publishing House "ANALITIKA RODIS" URL: <http://publishing-vak.ru/>.
6. Буравлев А. І. К вопросу оценки военно-экономического потенциала государства. *Вооружение и экономика*. 2017. № 3 (40). С. 78-97.
7. Defense Innovation Initiative. URL: <http://archive.defense.gov/pubs/OSD013411-14.pdf>.
8. Сенат Франции одобрил «Закон о военных программах». ЦАМТО. URL: <http://www.armstrade.org/includes/periodics/news/2018/0601/114047042/detail.shtml> (дата звернення 22.04.2020)
9. Бегма В.М., Свергунов О.О. Концептуальні засади стратегій інвестиційно-інноваційного розвитку оборонно-промислових комплексів держав: досвід для України: аналіт. доп. : Київ : НІСД, 2019. 64 с.
10. Yes China Is Now a Major Modern Military Power. URL: <https://nationalinterest.org/blog/buzz/yes-china-now-major-modern-military-power-95036> (дата звернення 26.04.2020).
11. Russia sketches out spending plans for 2020–22. URL: <https://www.janes.com/article/91653/russia-sketches-out-spending-plans-for-2020-22> (дата звернення 27.02.2020).
12. Федоров Ю. Государственная программа вооружений – 2020. *Власть и промышленность*. URL: <http://www.pircenter.org/media/content/files/12/13880454280.pdf> (дата звернення 29.02.2020).
13. Российские планы военной модернизации на 2018-2027 годы. URL: <https://www.ponarseurasia.org/node/9577> (дата звернення 04.03.2020)
14. Wang Songfen, ed. Comparative studies of the comprehensive national power of the world's major nations. *Changsha: Hunan chubanshe*. 1996. № 169. Ст. 300.
15. Михальов С. Н. Военная стратегия: Подготовка и ведение войн Нового и Новейшего времени. Москва. 2003. с. 935
16. Про схвалення Основних напрямів розвитку озброєння та військової техніки на довгостроковий період. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2017 р. №398-р.
17. Федорова Ю. В. Перспективи інноваційного розвитку України: технологічні уклади. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. №1. С. 123-126.

Пути создания, поддержания и наращивания военно-экономического потенциала государства

Николай Ткач ^A; Анатолий Лойшин ^B; Игорь Кулинич ^C;
Анатолий Полищук ^D

^A Национальный университет обороны Украины, Украина, начальник кафедры оборонного менеджмента, к.т.н., e-mail: nyck1985@ukr.net

^B Национальный университет обороны Украины, адъюнкт кафедры экономики и финансового обеспечения, e-mail: aloishyn@gmail.com.

^C Национальный университет обороны Украины, Украина, старший научный сотрудник центра имитационного моделирования, e-mail: kulinich_28@ukr.net

^D Национальный университет обороны Украины, Украина, преподаватель кафедры оборонного менеджмента, e-mail: avalonanatoly@gmail.com

Аннотация

Статья интересна для специалистов, как в экономической, так и в оборонной сферах, которые занимаются исследованием вопросов по обеспечению военно-экономических потребностей государств, как в мирное, так и в военное время. Целью статьи является определение места военно-экономических потребностей в общей структуре потребностей государства и страны в целом. Поставленная научная задача решалась путем определения сущности, структуры и динамики изменений военно-экономических потребностей государства. В процессе достижения цели исследования использованы следующие методы научного познания: анализа, синтеза, индукции, дедукции, системного подхода, исторической аналогии. Проведенный анализ источников показывает, что вопросам оценки военно-экономического потенциала и обеспечению военно-экономических потребностей государств в мире уделяется все больше внимания. По мнению авторов это связано с увеличением оборонных расходов и как следствие совокупной мировой военной мощи. В статье приведена структура военно-экономических потребностей, их динамика во времени, их влияние на развитие военной экономики страны. Показана зависимость военно-экономических потребностей от военно-экономического потенциала государства и сформированы основные мероприятия государственного уровня, которые непосредственно влияют на уровень военно-экономического потенциала государства.

Ключевые слова: экономический потенциал, военный потенциал, военно-экономический потенциал, военно-экономические потребности, экономическая мощь, военная мощь.

Ways to create, maintain and increase the military-economic potential of the state

Mykola Tkach ^A; Anatoliy Loyshyn ^B, Igor Kulinich ^C,
Anatoliy Polishchuk ^D

^AThe National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy, Head of the Department Defence Management, PhD, e-mail: nyck1985@ukr.net

^B National Defence University of Ukraine named, Ukraine, PhD student, e-mail: aloishyn@gmail.com

^C The National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy, Senior Research Fellow, Center for Simulation Technologies, e-mail: kulinich_28@ukr.net

^D The National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy, lecturer at the Department of Defence Management, e-mail: avalonanatoly@gmail.com

Abstract

The article is of interest to specialists, both in the economic and defense spheres, who are engaged in research on issues related to meeting the military-economic needs of states, both in peacetime and in wartime. The purpose of the article is to determine the place of military-

economic needs in the general structure of the needs of the state and the country as a whole. The defined scientific task was solved by determining the nature, structure and dynamics of changes in the military and economic needs of the state. In the process of achieving the goal of the research, the following methods of scientific knowledge were used: analysis, synthesis, induction, deduction, system approach, historical analogy. The analysis of sources shows that the issues of assessing the military-economic potential and meeting the military-economic needs of countries in the world are receiving more and more attention. According to the authors, this is due to increased defense spending and as a consequence of the total world military power. The article presents the structure of military-economic needs, their dynamics over time, their impact on the development of the country's military economy. The dependence of military-economic needs on the military-economic potential of the state is shown and the main measures of the state level are formed, which directly affect the level of military-economic potential of the state.

Keywords: economic potential, military potential, military-economic potential, military-economic needs, economic power, military power.

References

1. Lyuta L.P. Instytualizatsiya sotsial'nykh potreb yak peredumova vynyknennya sotsial'noyi roboty. URL: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v7/i35/16.pdf>.
2. Baskakov V.V., Hordyenko D.V., Moshkyn A.S. Voенно-экономычeskaya sostavlyayushchaya bezopasnosti strany: monohrafiya. Moskva: Mynysterstvo oborony R.F., 2008. 211 s.
3. Aktual'ni pytannya rozvytku Zbroynykh Syl Ukrayiny URL: http://www.hups.mil.gov.ua/periodic-app/article/2862/zhups_2011_2_7.pdf. (data zvernennya 10.06.2020 roku).
4. Tsyvil'nyy kodeks Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 04.07.2013 r. №435-IV. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. 2003. № 40-44. St. 356.
5. Hil'kova O.N. Voенно-экономычeskyy potentsyal sovremennoho hosudarstva: sushchnost', struktura y osobennosti. Global economics. Publishing House "ANALITIKA RODIS" URL: <http://publishing-vak.ru/> (data zvernennya: 15.06.2020 roku).
6. Buravlev A. I. K voprosu otsenky voенно-экономычeskoho potentsyala hosudarstva. Vooruzhenye y ékonomyka. 2017. № 3 (40). S 78-97.
7. Defense Innovation Initiative. URL: <http://archive.defense.gov/pubs/OSD013411-14.pdf>. (data zvernennya 19.04.2020)
8. Senat Frantsyy odobryl «Zakon o voennykh programmakh». TSAMTO. URL: <http://www.armstrade.org/includes/periodics/news/2018/0601/114047042/detail.shtml>
9. Behma V. M., Sverhunov O. O. Kontseptual'ni zasady stratehiy investytsiyno-innovatsiynoho rozvytku oboronno-promyslovykh kompleksiv derzhav: dosvid dlya Ukrayiny : analit. dop. : Kyiv : NISD, 2019. 64 s.
10. Yes China Is Now a Major Modern Military Power. URL: <https://nationalinterest.org/blog/buzz/yes-china-now-major-modern-military-power-95036>
11. Russia sketches out spending plans for 2020–22. URL: <https://www.janes.com/article/91653/russia-sketches-out-spending-plans-for-2020-22> (data zvernennya 27.02.2020).
12. Fedorov Y.U. Hosudarstvennaya prohramma vooruzheny – 2020. Vlast' y promyshlennost'. URL: <http://www.pircenter.org/media/content/files/12/13880454280.pdf>
13. Rossyyskiye plany voенnoy modernyzatsyy na 2018-2027 hody. URL: <https://www.ponarseurasia.org/node/9577>
14. Wang Songfen, ed. Comparative studies of the comprehensive national power of the world's major nations. Changsha: Hunan chubanshe. 1996. № 169. St. 300.
15. Mykhal'ov S.N. Voennaya stratehiya: Podgotovka y vedenye voyn Novoho y Noveysheho vremeny. Moskva. 2003 s. 935
16. Pro skhvalennya Osnovnykh napryamiv rozvytku ozbroynennya ta viys'kovoyi tekhniky na dovhostrokovyy period. Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 24.06.2017 r. №398-r.
17. Fedorova YU. V. Perspektyvy innovatsiynoho rozvytku Ukrayiny: tekhnolohichni układy. Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. 2016. №1. S. 123-126.